

Veu, direcció, cançó i la seva didàctica

2015/2016

Codi: 102029

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500797 Educació Infantil	OT	4	0
2500798 Educació primària	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Cecília Gassull Bustamante

Correu electrònic: Cecília.Gassull@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Joaquim Maria Vallvé Cordoní

Prerequisits

Certificat de grau elemental de música o bé superació d'una prova de nivell

Objectius

- Obtenir recursos per adquirir una bona actitud corporal necessària en el cant i en la direcció musical.
- Conèixer les bases fonamentals per cantar amb una veu natural que sigui alhora un bon model per als alumnes.
- Conèixer i interpretar amb criteri musical un ampli repertori de cançons, tradicionals i d'autor.
- Saber analitzar i classificar les cançons des del punt de vista musical i estructural.
- Assolir les bases tècniques de direcció coral.

Competències

Educació Infantil

- Analitzar els llenguatges audiovisuals i les seves implicacions educatives.
- Conèixer els fonaments musicals, plàstics i d'expressió corporal del currículum d'aquesta etapa així com les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges corresponents.
- Conèixer i utilitzar cançons per promoure l'educació auditiva, rítmica i vocal.
- Conèixer la dimensió pedagògica de la interacció amb els iguals i els adults i saber promoure la participació en activitats col·lectives, el treball cooperatiu i l'esforç individual.
- Demostrar que coneix i comprèn els objectius, continguts curriculars i criteris d'avaluació de l'Educació Infantil
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Elaborar propostes didàctiques que fomentin la percepció i expressió musicals, les habilitats motrius, el dibuix i la creativitat.
- Expressar-se adequadament oralment i per escrit i dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió.
- Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació per aprendre, comunicar-se i compartir en contextos educatius i formatius.
- Reflexionar sobre les pràctiques d'aula per innovar i millorar la tasca docent.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinari).

Educació primària

- Adquirir recursos per a fomentar la participació al llarg de la vida en activitats musicals i plàstiques dins i fora de l'escola.
- Comprendre els principis que contribueixen a la formació cultural, personal i social des de les arts.
- Conèixer el currículum escolar de l'educació artística, en els seus aspectes plàstic, audiovisual i musical.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar i avaluar continguts del currículum mitjançant recursos didàctics apropiats i promoure les competències corresponents als estudiants.
- Dissenyar, planificar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant de forma individual com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Fomentar la lectura i el comentari crític de text dels diferents dominis científics i culturals continguts al currículum escolar.
- Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació per aprendre, per comunicar-se i col·laborar en els contextos educatius i formatius
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individuals.
- Reflexionar entorn les pràctiques d'aula per tal d'innovar i millorar la tasca docent. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu i promoure'l entre els estudiants.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar la pràctica d'escriptura, composició i reconeixement d'anàlisi a través de les tecnologies de la informació i la comunicació.
2. Aprendre a desenvolupar estratègies diverses en la forma de treballar que compaginen l'elaboració de projectes en grup i projectes individuals.
3. Aprendre a desenvolupar estratègies diverses en la forma de treballar que compaginin l'elaboració de projectes en grup i projectes individuals.
4. Aprendre a establir relacions entre els diferents llenguatges artístics prenent com a centre la teoria i la praxis de l'activitat musical.
5. Aprofundir en els diferents continguts musicals necessaris per a la docència en l'etapa de primària.
6. Comprendre els processos didàctics i les bases metodològiques que fonamenten l'ensenyament - aprenentatge de la música.
7. Comprendre i aplicar els fonaments psicopedagògics del currículum LOE en l'àmbit de música i mostrar capacitat per dissenyar propostes de programació.
8. Conèixer i aplicar criteris per a la presa de decisions en relació al disseny de classe, la programació i l'avaluació del àrea.
9. Conèixer i dominar a nivell d'expressió, comprensió i creació els elements propis del llenguatge musical.
10. Conèixer i valorar el programari educatiu i espais web adients per a l'ensenyament i l'aprenentatge de l'Educació Física
11. Estar capacitats per a cantar i fer cantar en grup, escoltant i respectant a la resta.
12. Estar capacitats per a treballar en equip.
13. Estar capacitats per reflexionar i adequar les intervencions didàctiques en diferents contextos i situacions educatives.
14. Estar capacitats per cantar i fer cantar en grup, escoltant els altres i respectant els altres.
15. Estar capacitats per treballar en equip.
16. Haver adquirit coneixements i capacitats i habilitats en la dimensió expressiva i perceptiva de la veu, la cançó, el cant coral i la direcció musical.
17. Organitzar amb eficàcia i rendibilitat la part autònoma de l'aprenentatge en relació a la veu, la cançó i la direcció musical.
18. Reconèixer el valor de les activitats musicals relacionades amb el cant, la cançó i la direcció musical en la formació de la persona i el paper fonamental que té a les activitats escolars.
19. Saber entendre, analitzar i comparar textos pertanyents a diferents dominis del pensament, la cultura i les arts amb els seus possibles vinculacions amb el fet musical.
20. Saber, entendre, analitzar i comparar textos que pertanyin a diferents dominis de pensament, la cultura i les arts amb les seves possibles vinculacions amb el fet musical.
21. Saber escoltar i analitzar a nivell rítmic, melòdic, armònic i formal una obra musical.

22. Saber explicar les principals conseqüències de la incidència de l'ensenyament de les arts en la formació cultural, personal i social de les persones.
23. Ser capaç de dissenyar activitats dels diferents blocs de continguts de la matèria, d'acord amb els principis metodològics bàsics.

Continguts

1. El cant

- 1.1. La veu natural
- 1.2. Actitud corporal. Gest i so
- 1.3. Control respiratori
- 1.4. Control vocal: producció, amplificació i projecció
- 1.5. Timbre, expressivitat i sensibilitat musical

2. La cançó

- 2.1. Repertori de cançons tradicionals catalanes, d'altres països i d'autor
- 2.2. Cançons a una veu, cançons i cançons a dos i tres veus
- 2.3. Elements formals i estructura de la cançó
- 2.4. Composició i acompanyament de cançons
- 2.5. Criteris en la selecció del repertori i en la interpretació

3. La direcció musical

- 3.1. Actitud corporal
- 3.2. Gest de direcció
- 3.3. Criteris d'interpretació

Metodologia

Aquesta és una assignatura fonamentalment pràctica, amb el suport de la teoria necessària, i el protagonista en el procés d'ensenyament i aprenentatge és l'estudiant. Sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura, que complementa la pràctica individual i col·lectiva al voltant de la veu, la cançó i el gest. L'esquema queda reflectit en el quadre següent.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Realització d'activitats musicals (cant i direcció), en petit grup i individuals. Simulació de classes per part de l'alumnat per tal de portar a la pràctica aspectes de la veu, la cançó i la direcció	45	1,8	11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22
Tipus: Supervisades			
Seguiment tutoritzat per tal d'orientar el desenvolupament vocal, l'aprenentatge de cançons i la tècnica de direcció.	30	1,2	1, 3, 7, 8, 14, 16, 17, 18, 19, 20
Tipus: Autònomes			
Analitzar cançons, elaborar un cançoner, dirigir cançons.	75	3	1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 16, 19, 21, 23

Avaluació

És obligatòria una assistència mínima del 80%

D'acord a la normativa UAB, el plagi o còpia d'algun treball es penalitzarà amb un 0 com a nota d'aquest treball perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0). Si durant la realització d'un treball individual a classe, el professor considera que un alumne està intentant copiar o se li descobreix algun tipus de document o dispositiu no autoritzat pel professorat, es qualificarà el mateix amb un 0, sense opció de recuperació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova final (escrita)	15	0	0	7, 9, 10, 16, 18, 19, 21, 22
Prova pràctica final	30	0	0	5, 7, 11, 14, 15, 16, 17, 18
Treball pràctic en grup	25	0	0	2, 4, 6, 11, 12, 13, 16, 17, 19, 23
Treball pràctic individual	30	0	0	1, 3, 16, 17, 18, 19

Bibliografia

- AMADES, J. *Folklore de Catalunya. Cançoners*. Selecta. Barcelona.
- CAPMANY, A. *Cançoners populars*. Ketres. Barcelona.
- DIVERSOS. *Cançons per al poble I i II*. Claret. Barcelona.
- DIVERSOS. *Cànons d'ahir i d'avui I i II*. MF, Barcelona.
- DIVERSOS. *L'Esquix 1, 2, 3 i 4*. MF. Barcelona
- DIVERSOS. *Les cançons del cabirol*. Cor Cabirol, Vic.
- GASSULL, C; GODALL, P; MARTORELL, M. "La veu. Orientacions pràctiques". Abadia de Montserrat
- LIPS, H. (1989). *Iniciació a la tècnica vocal*. Lleida: Orfeó Lleidatà.
- MAIDEU, J. *Assaig, cançons i exercicis*. Eumo. Vic.
- SATALOFF, R. T. (1993). "La voz humana". *Investigación y Ciencia*, núm. 197 (febrero de 1993): 50-57.
- SCOTTO di CARLO, N. (1991). "La voz en el canto". *Mundo Científico*, 118, noviembre 1991: 1074-1083.
- WAGNER, C. *Aprenuem a fer cantar*.